

Rybitví

Kraj: Pardubický

Správní obvod: Pardubice

Nadmořská výška: 219 m n. m.

Počet obyvatel: 1 276

Adresa URL: www.rybitvi.cz

Okres: Pardubice

GPS souřadnice: 50.060148N, 15.704721E

První pís. zmínka: 1377 (647 let)

PSČ: 533 54

Historie obce Rybitví

Nejstarší písemná zmínka o obci pochází z roku 1377, kdy Albrecht z Cimburka, pán na Blatníku, prodal Blatník spolu s městečkem Bohdaneč a vesnicemi Bystřec, Rybitví, Černá u Bohdanče a Lhotka Blatníkovská Janovi z Orle, opatovi kláštera Opatovického. Tuto smlouvu 23. května téhož roku stvrdil v městě Angermünde sám císař Karel IV. V latinském textu smlouvy stojí název obce ve tvaru Rybitwy. V držení Opatovického kláštera zůstalo Rybitví až do roku 1421, kdy byl klášter při jarním tažení husitů pod vedením bratra Žižky definitivně zničen. Na počátku husitských válek snad panovala představa, hlavně mezi prostými bojovníky, že konfiskovaný majetek církve bude spravován společně, leč poměrně záhy s ním začali velitelé bojových svazů disponovat jako s majetkem vlastním. Po odchodu Hynka Krušiny z Lichtenberka do ústraní (na přelomu let 1422 a 1423) se velitelem východočeských Orebů stal Diviš Bořek z Miletínka, původně zcela bezvýznamný zemánek. Po porážce krajního křídla hnutí roku 1434 v bitvě u Lipan, kde velitelem Panské jednoty byl právě Diviš Bořek, zahájili čeští magnáti jednání se Zikmundem, který usiloval o uznání své korunovace na českého krále z roku 1421. Páni byli ochotni Zikmunda za krále přijmout, jejich hlavním požadavkem však bylo, aby král neprovedl restituci církevního majetku. Jednání se podařilo dovést do konce v Jihlavě roku 1436. Zikmund, aby legalizoval nabytí majetku "nových šlechticů," jim to, co již drželi, dal formálně do zástavy. A tak 21. 9. 1436 Zikmund Lucemburský zastavuje Diviši Bořkovi z Miletínka východočeské statky, mimo jiné i Rybitví. Antonín Profous ve své toponomastické studii "Místní jména v Čechách" uvádí pro období následující po husitských válkách tyto tvary názvu: Roku 1488 "Rybitvij", r. 1491: "v Rybitví", po r. 1494: "z Rybitví", r. 1497: "pod Rybitvím", r. 1501: "ves Rybitví", r. 1523: "z... Rybitwau", r. 1560: "zámek Konieticzkau Horu,...., Rybitwj", roku 1654: "Rybitwi". F. K. Rosůlek ve svém díle "Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko" uvádí, že v urbáři z roku 1588 stojí název obce ve tvaru "Rybyty". Vidíme tedy, že latinský tvar jména obce ze středověkých listin se příliš neliší od tvaru dnešního. U variant z 15. a 16. století, kdy převažující úřední řeči v Čechách byla čeština, nás tentýž poznatek ani nepřekvapí. Situace se změnila v pobělohorské době, kdy se díky centralizaci a racionalizaci státní správy prosazovala němčina coby úřední jazyk celé monarchie, České země nevyjímaje. Proto se v následující době jméno poněmčilo. Na mapě z roku 1688 je zakreslena obec pod jménem "Ribitwi" a na o něco mladší mapě z roku 1720 nalezneme název obce ve tvaru "Ribitew". Roku 1837 byla v německy psané práci obec zanesena pod jménem "Rybitew". V 19. století probíhal zápas o český jazyk. To se projevilo i v rovině místních jmen, kdy v dílech nacionalisticky orientovaných českých učenců se místní jména opět počestňují. Tak jako v jiných oblastech, ani zde nepanovala jednotu. František Palacký uvedl ve své práci "Popis království českého" z roku 1848 název obce téměř v dnešní podobě - tj. "Rybitví", tvar jména později upravil Jan

Gebauer. Do tohoto "sporu" nás zasvěcuje F. K. Rosůlek ve svém již jednou zmiňovaném díle Pardubicko, Holicko, Přeloučsko, vydávaném postupně v letech 1903 - 1906. Uvádí název "Rybitvy", jako alternativní název v závorce udává: "Rybitva" a obratem dodává: "...nesprávně Rybitví". O něco dále píše: "....v psaní jména chybovalo se zvláště od slavnosti bratřanců Veverkových r. 1883, kdy psalo se mnoho o této věci, že se stala známou v celém vzdělaném světě a kdy se ujalo psátí Rybitví, což později opravuje Gebauer ve svých "Pravidlech". Dodejme pro úplnost, že v "Seznamu míst v Království Českém" z roku 1878 je uveden v české části tvar "Rybitví", v části německé tvar "Rybitew". Stejně tak tomu je i v dalším seznamu z roku 1886. Kotyškův "Úplný místopisný slovník Království Českého" z konce 19. století uvádí název "Rybitví", jako alternativní název má "Rybytví". Rosůlek v roce 1903, jak již bylo uvedeno, považoval za správný tvar jména "Rybitvy", zatímco "Rybitví" byl, dle něj, tvar nesprávný. Tento "nesprávný" tvar se nakonec ujal jako úřední a oficiální název obce a od dvacátých let 20. století, pokud je mi známo, se ani jiný tvar názvu obce Rybitví nevyskytuje.

